

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Հայոց լեզվի և գրականության ամբիոն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Բաբույան Հ. Ռ.

Արձանագրություն № 7

« 15 » _____ հունվար _____ 2025 թ.

ՀԼԳ/Բ-032 «ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ-2»

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝

042101.00.6 ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

042101.01.6 ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

Իրավագիտության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝

Հայոց լեզվի և գրականության

Ուսուցման ձևը՝

Առկա

Կուրս/կիսամյակ

1-ին / 2-րդ

Դասախոս՝

Տարոն Դանիելյան

Էլ. հասցե՝

t5plus@yandex.ru

Վանաձոր- 2025թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ
9. Ուսումնառության մեթոդները
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14. Գնահատում
 - 14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
 - 14.2. Հարցաշար
 - 14.3. Գնահատման չափանիշներ
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում.

«Հայոց լեզու և գրականություն» առարկան ներառված է 042101.01.6 ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ կրթական ծրագրի ուսումնական պլանում՝ «Աշխարհայացքային և հաղորդակցական» կրթամասում: Առարկան բաղկացած է երկու առանձին առարկայական ծրագրերից, որոնցից առաջին կիսամյակը նախատեսված է «Հայոց լեզու», երկրորդ կիսամյակը՝ «Հայ գրականություն» առարկաների համար:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգային պատկերացում հայ գրականության զարգացման շրջանների և դերի մասին հայ հասարակական մտքի ու արժեհամակարգի ձևավորման ու զարգացման գործում:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են՝

- ներկայացնել հայ գրականության զարգացման հիմնական շրջանները:
- վերլուծել հայ գրականության զարգացման վրա ազդող հիմնական գործոնները:
- բացատրել գեղարվեստական ստեղծագործության առանձնահատկությունները:
- պարզաբանել գրականության ժանրային համակարգը և գրական հիմնական ուղղությունները:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

Դասընթացի ուսումնասիրման համար ուսանողը պետք է ունենա նախնական գիտելիքներ հայոց լեզվից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը և կոմպետենցիաները.

4.1. Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է.

Հասկանա՝

- Գրական գործընթացի առանձնահատկությունները:
- Գրականության ժանրային համակարգն ու գրական հիմնական

ուղղությունները:

Իմանա՝

- Հայ գրողների ստեղծագործական ժառանգությունը:
- Հայ գրականության զարգացման առանձնահատկությունները:

Կարողանա՝

- Վերլուծել գրական ստեղծագործությունները:
- Բացատրել գրականության արժահամակարգային դրսևորումները

համաժամանակյա և տարժամանակյա կտրվածքներում:

Տիրապետի՝

- Գրական ստեղծագործության վերլուծության մեթոդներին:

4.2. Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է ձեռք բերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

ԳԿ1. Վերլուծելու և համադրելու ունակություն.

ՀԳԿ1. Գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն:

ԱԿ6. Կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.

Դասընթացի ընթացքում ձեռքբերված գիտելիքներն ու հմտությունները շրջանավարտի մոտ ձևավորում են ընդհանուր աշխարհայացքային պատկերացումներ և հաղորդակցական հմտություններ, որոնք հետագայում նա կարող է օգտագործել ինչպես միջանձնային հաղորդակցական, այնպես էլ հանրային հաղորդակցական միջավայրերում՝ գիտակցելով հայ մշակույթի համակարգում հայ գրականության դերի կարևորությունն ու անհրաժեշտությունը:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը	2 կրեդիտ / 60 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Գործնական աշխատանք	28	
Ինքնուրույն աշխատանք	32	
Ընդամենը	60	
Ստուգման ձևը՝	Ստուգարք	

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները .

- Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:
Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են՝
 - **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
 - **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
 - **Կլոք սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:

- Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- Հարցազրույց – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև:

8. Դասավանդման մեթոդներն են՝ գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն:

9. Ուսումնառության մեթոդներն են՝ թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների.

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասընթացային	սեմինար պարապրազներ	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	հնչյունադրված աշխատանք
1.	Հայ գրականությունը համաշխարհային գրականության համայնապատկերում			2		2
2.	Հայ բանասիրություն			2		2
3.	Նախամաշտոցյան հայ գրականություն			2		2
4.	Հայ գրականության Ոսկեդար			2		2
5.	Հայ միջնադարյան գրականություն			2		2
6.	Հայ գրականությունը 19-րդ դարի առաջին կեսին			2		2
7.	Հայ գրականությունը 19-րդ դարի երկրորդ կեսին			2		2
8.	Հայ գրականությունը 20-րդ դարասկզբին			2		2
9.	Խորհրդահայ գրականություն			2		2
10.	Արդի հայ գրականություն			2		2
11.	Հայ պարբերական մամուլն ու գրականությունը			2		2
12.	Հայ դրամատուրգիան և հայ թատրոնը			2		2
13.	Հայ գրականությունը և կինոն			2		4
14.	Թարգմանական գրականություն			2		4
ԸՆԴԱՄԵՆԸ				28		32

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Վ. Եղիազարյան. Հայ հին գրականության պատմություն	2014
	Վ. Սաֆարյան. Հայ միջնադարյան գրականություն	2016
2.	Դ. Մուրադյան. Հայ նոր գրականության պատմություն	2021
3.	Վ. Սաֆարյան. 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարասկզբի հայ գրականությունը	2022
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
✓	Հայ ազգագրություն և բանահյուսություն	1970-2002
✓	Մ. Խորենացի. Պատմություն Հայոց	
✓	Գ. Նարեկացի. Մատյան ողբերգության, Մխիթար Գոշ	
✓	Բաֆֆի	
✓	Մուրացան.	
✓	Ալ. Շիրվանզադե.	
✓	Ա. Բակունց.	
✓	Հ. Թումանյան.	
✓	Նար-Դոս	
✓	Վ. Տերյան	
✓	Ե. Չարենց	
✓	Ավ. Իսահակյան	
✓	Պ. Սևակ	
✓	Հ. Շիրազ	
✓	Հ. Սահյան	
✓	Հ. Մաթևոսյան	
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	http://publishing.ysu.am/en/home	
2.	www.nla.am	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

Խ/Խ	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն
1.	Հայ գրականությունը համաշխարհային գրականության համայնապատկերում	Գրականությունը որպես սոցիալ-մշակութային երևույթ; Գրականության զարգացման շրջանները:	2	Քննարկում	Հայ ազգագրություն և բանահյուսություն
2.	Հայ բանահյուսություն	Աղոթքներ, անեծքներ, անեկդոտներ, առականեր, ասացվածքներ և այլն:	2	Քննարկում	Հայ ազգագրություն և բանահյուսություն
3.	Նախամաշտոցյան հայ գրականություն	Տեղեկատվական հեղափոխություններ	2	Քննարկում	Վ. Եղիազարյան. Հայ հին գրականության պատմություն
4.	Հայ գրականության Ոսկեդար	Առասպելներ:	2	Քննարկում	Վ. Եղիազարյան. Հայ հին գրականության պատմություն
5.	Հայ միջնադարյան գրականություն	Գր. Նարեկացի Մխիթար Գոշ	2	Քննարկում	Վ. Սաֆարյան. Հայ միջնադարյան գրականություն
6.	Հայ գրականությունը 19-րդ դարի առաջին կեսին	Հայ գրահրատարակչություն և գրականություն	2	Քննարկում	Դ. Մուրադյան Հայ նոր

					գրականության պատմություն
7.	Հայ գրականությունը 19- րդ դարի երկրորդ կեսին	Բաֆֆի, Մուրացան, Նար-Դոս	2	Քննարկում	Վ. Սաֆարյան. 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարասկզբի հայ գրականությունը
8.	Հայ գրականությունը 20- րդ դարասկզբին	Ա. Շիրվանզադե, Գր. Զոհրապ, Հովհ. Թումանյան, Ավ. Իսահակյան	2	Քննարկում	Դ. Մուրադյան Հայ նոր գրականության պատմություն
9.	Խորհրդահայ գրականություն	Վ. Տերյան, Ա. Բակունց, Ե. Չարենց, Պ. Սևակ, Հ. Սահյան, Հ. Մաթևոսյան	2	Քննարկում	www.nla.am
10.	Արդի հայ գրականություն	Հանդիպում գրողների հետ	2	Քննարկում	www.nla.am
11.	Հայ պարբերական մամուլն ու գրականությունը	ՄՇԱԿ, ԱՐՁԱԳԱՆՔ, ՀՈՐԻԶՈՆ	2	Քննարկում	www.nla.am
12.	Հայ դրամատուրգիան և հայ թատրոնը	Գ. Սունդուկյան, Լ. Շանթ	2	Քննարկում	www.nla.am
13.	Հայ գրականությունը և կինոն	Ֆիլմի քննարկում	2	Քննարկում	www.nla.am
14.	Թարգմանական գրականություն	Ըստ ընտրության	2	Քննարկում	www.nla.am

12.2. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը	Ներկայացման ժամկետները / յուրաքանչյուր հանդիպման համար	Ստուգման ձևը	Գրականություն
1.	Հայ գրականությունը համաշխարհային գրականության համայնապատկերում	Գրականությունը որպես սոցիալ-մշակութային երևույթ; Գրականության զարգացման շրջանները:	Ռեֆերատ	1	Քննարկում	Հայ ազգագրություն և բանահյուսություն
2.	Հայ բանահյուսություն	Աղոթքներ, անեծքներ, անեկրոտներ, առականեր, ասացվածքներ և այլն:	Ռեֆերատ	2	Քննարկում	Հայ ազգագրություն և բանահյուսություն
3.	Նախամաշտոցյան հայ գրականություն	Տեղեկատվական հեղափոխություններ	Ռեֆերատ	3	Քննարկում	Վ. Եղիազարյան. Հայ հին գրականության պատմություն
4.	Հայ գրականության Ոսկեդար	Առասպելներ:	Ռեֆերատ	4	Քննարկում	Վ. Եղիազարյան. Հայ հին գրականության պատմություն
5.	Հայ միջնադարյան գրականություն	Գր. Նարեկացի Մխիթար Գոշ	Ռեֆերատ	5	Քննարկում	Վ. Սաֆարյան. Հայ միջնադարյան գրականություն

6.	Հայ գրականությունը 19-րդ դարի առաջին կեսին	Հայ գրահրատարակչություն և գրականություն	Ռեֆերատ	6	Քննարկում	Դ. Մուրադյան Հայ նոր գրականության պատմություն
7.	Հայ գրականությունը 19-րդ դարի երկրորդ կեսին	Բաֆֆի, Մուրացան, Նար-Դոս	Ռեֆերատ	7	Քննարկում	Վ. Սաֆարյան. 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարասկզբի հայ գրականությունը
8.	Հայ գրականությունը 20-րդ դարասկզբին	Ա. Շիրվանզադե, Գր. Զոհրապ, Հովհ. Թումանյան, Ավ. Իսահակյան	Ռեֆերատ	8	Քննարկում	Դ. Մուրադյան Հայ նոր գրականության պատմություն
9.	Խորհրդահայ գրականություն	Վ. Տերյան, Ա. Բակունց, Ե. Չարենց, Պ. Սևակ, Հ. Սահյան, Հ. Մաթևոսյան	Ռեֆերատ	9	Քննարկում	www.nla.am
10.	Արդի հայ գրականություն	Հանդիպում գրողների հետ	Ռեֆերատ	10	Քննարկում	www.nla.am
11.	Հայ պարբերական մամուլն ու գրականությունը	ՄՇԱԿ, ԱՐՁԱԳԱՆՔ, ՀՈՐԻԶՈՆ	Ռեֆերատ	11	Քննարկում	www.nla.am
12.	Հայ դրամատուրգիան և հայ թատրոնը	Գ. Սունդուկյան, Լ. Շանթ	Ռեֆերատ	12	Քննարկում	www.nla.am
13.	Հայ գրականությունը և կինոն	Ֆիլմի քննարկում	Ռեֆերատ	13	Քննարկում	www.nla.am
14.	Թարգմանական գրականություն	Ըստ ընտրության	Ռեֆերատ	14	Քննարկում	www.nla.am

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Համակարգիչ, Էկրան, Պրոյեկտոր:

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի:

Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունաբար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

14.2. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

- 1 Հայ գրականությունը համաշխարհային գրականության համայնապատկերում Գրականությունը որպես սոցիալ-մշակութային երևույթ;
- 2 Գրականության զարգացման շրջանները:
- 3 Հայ բանահյուսություն. աղոթքներ, անեծքներ, անեկդոտներ, առականեր, ասացվածքներ և այլն:
- 4 Նախամաշտոցյան հայ գրականություն. տեղեկատվական հեղափոխություններ
- 5 Առասպելներ:
- 6 Հայ միջնադարյան գրականություն. Գր. Նարեկացի
- 7 Հայ միջնադարյան գրականություն. Մխիթար Գոշ
- 8 Հայ գրականությունը 19-րդ դարի առաջին կեսին. հայ գրահրատարակչություն և գրականություն
- 9 Հայ գրականությունը 19-րդ դարի երկրորդ կեսին. ԲաժՖի:
- 10 Հայ գրականությունը 19-րդ դարի երկրորդ կեսին. Մուրացան:
- 11 Հայ գրականությունը 19-րդ դարի երկրորդ կեսին. Նար-Դոս:
- 12 Հայ գրականությունը 20-րդ դարասկզբին. Ա. Շիրվանզադե:
- 13 Հայ գրականությունը 20-րդ դարասկզբին. Գր. Զոհրապ:

- 14 Հայ գրականությունը 20-րդ դարասկզբին. Հովհ. Թումանյան:
- 15 Հայ գրականությունը 20-րդ դարասկզբին. Ավ. Բասիակյան
- 16 Խորհրդահայ գրականություն. Վ. Տերյան, Ա. Բակունց:
- 17 Խորհրդահայ գրականություն. Ե. Չարենց, Պ. Սևակ:
- 18 Խորհրդահայ գրականություն. Հ. Սահյան, Հ. Մաթևոսյան:
- 19 Արդիի հայ գրականություն
- 20 Հայ պարբերական մամուլն ու գրականությունը ՄՇԱԿ,
ԱՐՁԱԳԱՆՔ, ՀՈՐԻԶՈՆ
- 21 Հայ դրամատուրգիան և հայ թատրոնը. Գ. Սունդուկյան, Լ. Շանթ:
- 22 Հայ գրականությունը և կինոն
- 23 Թարգմանական գրականություն

Ա) 1-ին ընթացիկ ստուգում

- **Ընդգրկված թեմաները.**
 1. Հայ գրականությունը համաշխարհային գրականության համայնապատկերում
 2. Հայ բանահյուսություն
 3. Նախամաշտոցյան հայ գրականություն
 4. Հայ գրականության Ոսկեդար
 5. Հայ միջնադարյան գրականություն
 6. Հայ գրականությունը 19-րդ դարի առաջին կեսին
 7. Հայ գրականությունը 19-րդ դարի երկրորդ կեսին
- **Ընդգրկված հարցեր.**
 - Հայ գրականությունը համաշխարհային գրականության համայնապատկերում
 - Գրականությունը որպես սոցիալ-մշակութային երևույթ;
 - Գրականության զարգացման շրջանները:
 - Հայ բանահյուսություն. աղոթքներ, անեծքներ, անեկդոտներ, առականեր,

ասացվածքներ և այլն:

- Նախամաշտոցյան հայ գրականություն. տեղեկատվական հեղափոխություններ
- Առասպելներ:
- Հայ միջնադարյան գրականություն. Գր. Նարեկացի
- Հայ միջնադարյան գրականություն. Մխիթար Գոշ
- Հայ գրականությունը 19-րդ դարի առաջին կեսին. հայ գրահրատարակչություն և գրականություն
- Հայ գրականությունը 19-րդ դարի երկրորդ կեսին. Բաֆֆի:
- Հայ գրականությունը 19-րդ դարի երկրորդ կեսին. Մուրացան:
- Հայ գրականությունը 19-րդ դարի երկրորդ կեսին. Նար-Դոս:

Բ) 2-րդ ընթացիկ ստուգում

- **Ընդգրկվող թեմաները.**
 1. Հայ գրականությունը 20-րդ դարասկզբին
 2. Խորհրդահայ գրականություն
 3. Արդի հայ գրականություն
 4. Հայ պարբերական մամուլն ու գրականությունը
 5. Հայ դրամատուրգիան և հայ թատրոնը
 6. Հայ գրականությունը և կինոն
 7. Թարգմանական գրականություն
- **Ընդգրկված հարցեր.**
 - Հայ գրականությունը 20-րդ դարասկզբին. Ա. Շիրվանզադե:
 - Հայ գրականությունը 20-րդ դարասկզբին. Գր. Զոհրապ:
 - Հայ գրականությունը 20-րդ դարասկզբին. Հովհ. Թումանյան:
 - Հայ գրականությունը 20-րդ դարասկզբին. Ավ. Բասիակյան

- Խորհրդահայ գրականություն. Վ. Տերյան, Ա. Բակունց:
- Խորհրդահայ գրականություն. Ե. Չարենց, Պ. Սևակ:
- Խորհրդահայ գրականություն. Հ. Սահյան, Հ. Մաթևոսյան:
- Արդի հայ գրականություն
- Հայ պարբերական մամուլն ու գրականությունը ՄՇԱԿ, ԱՐՁԱԳԱՆՔ,
ՀՈՐԻԶՈՆ
- Հայ դրամատուրգիան և հայ թատրոնը. Գ. Սունդուկյան, Լ. Շանթ:
- Հայ գրականությունը և կինոն
- Թարգմանական գրականություն

14.3. Ստուգման չափանիշներ:

1. Փաստ(եր)ի կիրառություն:
2. Նյութի կառուցվածք:
3. Թեմայի ընտրություն:
4. Կերպարների ընտրություն:
5. Վերլուծության մակարդակ:
6. Մատուցման ձև:
7. Նյութի կառուցվածք:

14.4. Գնահատման չափանիշները.

- Տեսական գիտելիքների կիրառությունը գործնական աշխատանքի ընթացքում:
- Գործնական աշխատանքները՝ համաձայն ստուգման չափանիշի /14.3 կետ/:
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ համաձայն ստուգման չափանիշի /14.3 կետ/:

**«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝

042101.00.6 ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

042101.01.6 ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

Իրավագիտության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2025

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/Բ-032 «ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ-2»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	28
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը, խնդիրները	2.1. Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգային պատկերացում հայ գրականության զարգացման շրջանների և դերի մասին հայ հասարակական մտքի ու արժեհամակարգի ձևավորման ու զարգացման գործում: 2.2. Դասընթացի խնդիրներն են՝ -ներկայացնել հայ գրականության զարգացման հիմնական շրջանները: -վերլուծել հայ գրականության զարգացման վրա ազդող հիմնական գործոնները: -բացատրել գեղարվեստական ստեղծագործության առանձնահատկությունները: -պարզաբանել գրականության ժանրային համակարգը և գրական հիմնական ուղղությունները:			
Դասընթացի	Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է.			

վերջնարդյունքները	Հասկանա՝ Գրական գործընթացի առանձնահատկությունները: Գրականության ժանրային համակարգն ու գրական հիմնական ուղղությունները: Իմանա՝ Հայ գրողների ստեղծագործական ժառանգությունը: Հայ գրականության զարգացման առանձնահատկությունները: Կարողանա՝ Վերլուծել գրական ստեղծագործությունները: Բացատրել գրականության արժահամակարգային դրսևորումները համաժամանակյա և տարժամանակյա կտրվածքներում: Տիրապետի՝ Գրական ստեղծագործության վերլուծության մեթոդներին: Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը պետք է ձեռք բերի հետևյալ կոմպետենցիաները. ԳԿ1. Վերլուծելու և համադրելու ունակություն. ՀԳԿ1. Գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն: ԱԿ6. Կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները:
Դասընթացի բովանդակությունը	Հայ գրականությունը համաշխարհային գրականության համայնապատկերում Հայ բանասիրություն Նախամաշտոցյան հայ գրականություն Հայ գրականության Ոսկեդար Հայ միջնադարյան գրականություն Հայ գրականությունը 19-րդ դարի առաջին կեսին Հայ գրականությունը 19-րդ դարի երկրորդ կեսին Հայ գրականությունը 20-րդ դարասկզբին

	Խորհրդահայ գրականություն Արդի հայ գրականություն Հայ պարբերական մամուլն ու գրականությունը Հայ դրամատուրգիան և հայ թատրոնը Հայ գրականությունը և կինոն Թարգմանական գրականություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	1. Փաստ(եր)ի կիրառություն: 2. Կերպարների ընտրություն: 3. Վերլուծության մակարդակ: 4. Մատուցման ձև: 5. Նյութի կառուցվածք:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Վ. Եղիազարյան. Հայ հին գրականության պատմություն 2. Վ. Սաֆարյան. Հայ միջնադարյան գրականություն 3. Դ. Մուրադյան. Հայ նոր գրականության պատմություն 4. Վ. Սաֆարյան. 19-րդ դարավերջի և 20-րդ դարակզրի հայ գրականությունը Լրացուցիչ 1. Հայ ազգագրություն և բանահյուսություն 2. Մ. Խորենացի. Պատմություն Հայոց 3. Գ. Նարեկացի. Մատյան ողբերգության, 4. Մխիթար Գոշ 5. Բաֆֆի 6. Մուրացան. 7. Ալ. Շիրվանզադե. 8. Ա. Բակունց.

	9. Հ. Թումանյան.
	10. Նար-Դոս
	11. Վ. Տեղյան
	12. Ե. Չարենց
	13. Ավ. Բաախակյան
	14. Պ. Սևակ
	15. Հ. Շիրազ
	16. Հ. Սահյան
	17. Հ. Մաթևոսյան